

Til Beskæftigelsesudvalget 20. januar 2014
Kopi til Preben Buchholt og Jørgen Christensen Init.: joa
Fra Arne Lund Kristensen
Sagsnr./Dok.nr. 2013-14340 / 2014-17437

Notat om kategorisering af unge under 30 år på nye målgrupper

Kontanthjælpsreformen indebærer, at kontanthjælpsmodtagere under 30 år uden en erhvervs-kompetencegivende uddannelse fra 1. januar 2014 skal opdeles i følgende målgrupper, når de skal have uddannelseshjælp i stedet for kontanthjælp:

- **De åbenlyst uddannelsesparate**, som er unge uden barrierer for at påbegynde og gennemføre en uddannelse.
- **De uddannelsesparate**, som er unge, der vurderes at kunne begynde på en uddannelse indenfor ca. et år, og som forventes at kunne gennemføre uddannelsen på almindelige vilkår.
- **De aktivitetsparate**, som er unge, der ikke vurderes at være uddannelsesparat. Fordi vedkommende har faglige, sociale eller helbredsmæssige problemer. Unge, der har behov for ekstra støtte og hjælp i længere tid end 1 år, inden de kan påbegynde en uddannelse på ordinære vilkår

For de unge, som inden 1. januar 2014 er kontanthjælpsmodtagere, blev der fastsat en overgangsordning, gældende fra 1/10 2013, hvorefter unge uden erhvervskompetencegivende uddannelse skulle have et visitationsforløb på 3 samtaler som led i det individuelle kontaktføreløb. Den første samtale skulle afholdes i efteråret 2013. De næste 2 samtaler skulle afholdes inden udgangen af 1. kvartal 2014. Det var både nye ansøgere og den eksisterende beholdning af unge, der skulle have dette visitationsforløb. Det fremgår af lovens forarbejder, at der er den formodning, at alle, der ikke ved første samtale vurderes åbenlyst aktivitetsparate eller åbenlyst uddannelsesparate skal vurderes uddannelsesparate og skal gennemgå en grundigere visitation ved anvendelse af 2 yderligere samtaler.

De unge, der i efteråret blev vurderet uddannelsesparate ved første samtale har derfor ret til yderligere 2 samtaler i 1. kvartal 2014, hvor der vil blive foretaget vurdering af målgruppen.

Der foreligger en orienteringsskrivelse fra Arbejdsmarkedsstyrelsen fra 30/9 2013 om visitation - uddannelseshjælpsmodtagere, men den uddyber ikke målgruppebeskrivelser eller egentlige kriterier for målgruppeinddelingen, udover de ovennævnte kendetegn for de enkelte målgrupper, som fremgår af loven og den forarbejder. Orienteringsskrivelsen er vedlagt som bilag.

Implementeringsprocessen i Jobcenter Aalborg

Med henblik på at sikre en ensartet vurderingspraksis og fælles forståelse af lovens intensjoner på tværs af rådgivere, som arbejder med kontanthjælpsmodtagere under 30 år, blev der inden visitationssamtalerne blev afholdt med den enkelte borger afholdt temadage d. 17. og 18. sep-

tember. Her forestod Social- og Jobcentersekretariatene en fælles undervisning i indhold og procedure i forhold til visitationssamtalerne og den efterfølgende vurdering af ydelsen for alle medarbejderne i ydelses- /social- og jobcentrene. Der blev på disse temadage lagt vægt på, at det var en fælles opgave, der skulle løses i dialog mellem enhederne.

Der blev forud for undervisningen tillige i jobcenteret lavet en stikprøvegennemgang af omkring 500 kontanthjælpssager svarende til ca. 20 % af den samlede sagsbeholdning. Formålet med gennemgangen har primært været at skabe læring hos rådgiverne ift. den videre sagsbehandling i overgangsperioden, men også at opnå et overblik over fordelingen af den samlede gruppe på de nye målgrupper.

På Jobcenter Ung er sagerne gennemgået af de to faglige koordinatore samt en socialfaglig konsulent fra Jobcentersekretariatet i samarbejde med den enkelte rådgiver. På de øvrige fem jobcentre har den stedlige faglige koordinator endvidere deltaget i sagsgennemgangen.

Med udgangspunkt i kontanthjælpsreformens intensjoner om, at der skal arbejdes mere ressourceorienteret har Jobcenter Aalborg i stikprøvegennemgangen forsøgt at anlægge en optimistisk vurdering af de unges uddannelsesparathed med fokus på den unges muligheder frem for eventuelle begrænsninger. Dette har været et bevidst valg, idet Jobcenter Aalborg ønskede at benytte anledningen til at revurdere de unges eventuelle udviklingspotentiale i forhold til de nye målgruppekriterier.

Sagerne er tilfældigt udvalgt ud fra rådgivernes sagslister. Stikprøven svarede omtrent til 20 % af en rådgivers sager. Efter stikprøvegennemgangen blev der afholdt en personlig visitations-samtale med alle unge i løbet af efterårsmånederne 2013 (dog senest medio/ultimo november måned, da socialcenteret skulle have den nødvendige tid til at varsle den enkelte unge angående ydelsens størrelse pr. 1/1 2014).

Resultatet af målgruppeindplaceringen kan nu her i begyndelsen af januar 2014 gøres op til følgende:

	Antal	Andel
Åbenlyst uddannelsesparate	401	20 %
Uddannelsesparate	863	42 %
Aktivitetsparate	761	37 %
I alt	2.025	100 %

Der er herudover 78 unge, som er ny-ledige og som endnu ikke kategoriseret.

Samlet set er således 62 % vurderet til at være uddannelsesparate og dermed til at kunne påbegynde en ordinær uddannelse indenfor et år, mens således 38% vurderes til at have så omfattende problemer, at de ikke vil kunne påbegynde en ordinær uddannelse indenfor et år.

Herudover er samlet 327 unge i gang med et revalideringsforløb fordelt med 221 unge i et forrevalideringsforløb og 106 i et egentligt revalideringsforløb (ordinær uddannelse). Disse unge indgår ikke i de 2038 unge, der er omfattet af de tre målgrupper. I vurderingen af antallet og dermed andelen af aktivitetsparate bør man medtage antallet af unge i gang i et forrevalideringsforløb, idet der er tale om unge, som har andre problemer udover ledighed.

Der er, som det fremgår af nedenstående tabeller, en vis forskel på andelen af aktivitetsparate i forhold til om der er tale om under eller over 25 årige.

Antal unge på uddannelseshjælp fordelt nye målgrupper

	18-24 år	25-29 år	ialt
Åbenlyst uddannelsesparate	325	76	401
Uddannelsesparate	626	237	863
Aktivitetsparate	334	427	761
I alt	1.285	740	2.025

Andelen af unge på uddannelseshjælp fordelt nye målgrupper

	18-24 år	25-29 år	ialt
Åbenlyst uddannelsesparate	25%	10%	20%
Uddannelsesparate	49%	32%	42%
Aktivitetsparate	26%	58%	38%
I alt	100%	100%	100%

Jobcenteret har ved samtalerne med de unge vejledt dem generelt om, at målgruppeplaceringen har konsekvenser for ydelsens størrelse efter 1/1 2014. Der har løbende været en tæt dialog mellem socialcenteret og jobcenteret, når der er opstået tvivl om visiteringen og der er flere tilfælde hvor jobcenteret i denne anledning har ændret vurderingen.

Borgerens retssikkerhed

Tanken fra lovgiver med den grundigere visitation med 3 samtaler på 3 måneder er, at der i denne 3 måneders periode, hvor udgangspunktet er, at den unge vurderes uddannelsesparat, skal være en grundig undersøgelse af, om det er realistisk, at den unge indenfor et år vil kunne bringes i stand til at gennemføre en ordinær uddannelse. Det er også af den grund, at der først som hovedregel er ret til aktivitetstillæg efter de første tre måneder på uddannelseshjælp (for nye kontanthjælpsansøgere efter 1/1 2014).

For den eksisterende beholdning af unge modtagere af uddannelseshjælp vil der således ske det, at deres målgruppeplacering bliver vurderet ved 2 ekstra visitationssamtaler i 1. kvartal af 2014 – helt som angivet i overgangsreglerne.

Den unge har ikke mulighed for at klage over vurderingen af målgruppe, da dette ikke betragtes som en afgørelse. Først når den unge har modtaget afgørelse om ydelsens størrelse fra Socialcenteret, vil der i afgørelsen være en klagevejledning. Hvis den unge klager over ydelsen vil socialcenteret bede jobcenteret om at revurdere målgruppeplaceringen, hvorefter socialcenteret – såfremt afgørelsen fastholdes – vil videresende klagen til Ankestyrelsen.

Social- og Jobcentersekretariatene vil i den kommende periode nøje følge disse klagesager i samarbejde med Socialcenteret for at følge op på, om praksis udvikler sig i overensstemmelse med de retningslinjer, der er udstukket for målgruppevurderingerne.

Uddannelsespålæg

Jobcenteret skal give et uddannelsespålæg til alle, der søger uddannelseshjælp. Det gælder uanset om den unge visiteres uddannelsesparat eller aktivitetsparat.

Der er tre trin i et uddannelsespålæg. Trin 1 – den unge skal finde relevante uddannelser, som den unge kan søge ind på og derefter prioritere. Trin 2 – den unge skal søge optagelse på en eller flere af de prioriterede uddannelser. Trin 3 – Den unge skal starte på en uddannelse og fuldføre den, når den unge er optaget på denne.

Disse tre trin danner rammen om indsatsen og allerede ved første visitationssamtale skal trin 1 bringes i anvendelse. For de åbenlyst uddannelsesparate vil der typisk blive tale om at anvende flere trin ved første samtale. For de aktivitetsparate vil trin 1 have et væsentlig længere tidsperspektiv end for de uddannelsesparate, hvor det i første omgang handler at klarlægge den unges uddannelsesmål på længere sigt.

Pålægget skal følges af den unge og det er en forudsætning for, at de opretholder retten til uddannelsesydelse. Uddannelsespålægget er en afgørelse, som den unge kan klage over.

I processen med at give uddannelsespålæg kan rådgiveren vurdere, om målgruppeplaceringen er i orden og om nødvendigt ændre denne.

Det er den overordnede vurdering, at de unge generelt er enige i jobcenterrådgiverens vurdering af den unges uddannelsesparathed. Det bekræftes af en rundspørge til de involverede afsnit i Jobcenter Aalborg, idet man her giver udtryk for at der er ganske få unge, som har været utilfredse med rådgiverens vurdering af at den pågældende ung er uddannelsesparat. Samlet har der været omkring 50-60 utilfredse unge, hvilket svarer til ca. 5% af alle unge kategoriseret som utilfredse. Antallet af unge, som klager over selve ydelsen kendes først senere efter første udbetaling.

Samtlige unge giver dog udtryk for utilfredshed med de nye forsørgelsestakster, men har forståelse for det særlige fokus på ordinær uddannelse.